

EU GENDER ACTION PLAN III

(2021-2025) Agjenda ambicioze për
barazinë gjinore dhe
fuqizimin e grave në
Veprimin e Jashtëm të BE-
së

Plani i veprimit gjinor III

PVGj III

- Komunikimi i përbashkët
- Dokumenti i Përbashkët i Punës i Stafit (korniza e monitorimit)
- Miratuar më 24 nëntor 2020

PËRAFRIMI

- Përafrimi me prioritetet, strategjitë dhe politikat e BE-së
- Strategjia për barazinë gjinore 2020-2025
- Plani i veprimit për GPS 2019-2024
- Strategjia për barazinë e personave LGBTIQ për 2020-2025
- Të drejtat e njeriut, strategjitë për demokracinë

KONSULTIMI

- Konsultimi i synuar
- Webinar-et me Delegacionet e BE-së, Shtetet Anëtare, agjencitë e KB-së
- Konsultimi online me OSHC-të

REFLEKTIMI

- Pekin + 25 rishikime
- Barazia e gjeneratave (Komisioni për Statusin e Grave, 65th KSG)
- Agjenda 2030, OZhQ5
- Rezoluta e Këshillit të Sigurimit 1325 për GPS +20

MËSIMI

- Mësimet e nxjerra nga zbatimi i PVGj II
- Gjetjet e Vlerësimit Gjinor (2010-2018)
- COVID 19 ndikimi/rimëkëmbja

Dokumenti i Përbashkët i Punës i Stafit PVGj III

- **Çfarë:** objektivat dhe treguesit institucionalë dhe strategjikë të BE-së
- **Kur:** Raportimi në baza vjetore
- **Kush:** përgjegjësia për zbatimin bie mbi KE dhe EEAS, EUD
- Shtetet anëtare të BE-së ftohen t'i përdorin dhe të raportojnë për të forcuar përpjekjet e përbashkëta.

DPS Pjesa I

Objektivat dhe treguesit institucionalë dhe strategjikë të BE-së

DPS Pjesa II

Objektivat dhe treguesit për fushat tematike të angazhimit të PVGj III

- **Çfarë:** objektivat dhe 'treguesit kyçë tematikë i rezultateve', të integruara në sistemin e monitorimit, të përdorura për Planet e Zbatimit në Nivel të Vendit
- **Kur:** 2023 dhe 2025.
- **Kush:** KE dhe EEAS
- Shtetet anëtare të BE-së ftohen t'i përdorin dhe të raportojnë për të forcuar përpjekjet e përbashkëta.

Pesë SHTYLLA të PVGj III

1

**Angazhimi
më efektiv
për barazinë
gjinore dhe
fuqizimin e
grave
Synimi: 85%
(G1-G2)**

2

**Angazimi i
përbashkët
strategjik i
BE-së në
nivelin
multilateral,
rajonale dhe
të vendit
Koordinimi
dhe
bashkëpunim
i**

3

**Gjashtë fusha
kyçe të
angazhimit**

Dhuna/ DShRS / Të
drejtat ekonomike
dhe sociale/
Pjesëmarrja dhe
udhëheqja / GPS /
Tranzicioni i gjelbër
dhe digjital

4

**BE udhëheq
me shembull
Udhëheqja e
përgjegjshm
e dhe e
balancuar
gjinore**

5

Llogaridhënia

Raportim më i
thjeshtë i
rezultateve,
më shumë
komunikim

Shtylla 3: fushat kyçe tematike të angazhimit

Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore

Promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese

Fuqizimi i të drejtave sociale ekonomike dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

Avancimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë

Sfidat dhe mundësitë e tranzicionit të gjelbër dhe digjitalizimit

Shtylla 1: Efektiviteti i angazhimit të BE-së për BGJFG

Parimet kryesore për trajtimin e shkaqeve rrënjësore

Qasja transformuese gjinore

Ndërthurja

Qasja e bazuar në të drejtat

Qasje strategjike trepjesëshe

Dialogu politik

Integrimi i perspektivës gjinore

Veprimet e synuara

Kriteret për vlerësimin e progresit

Analiza gjinore në nivel vendi dhe sektori

Treguesit e ndjeshëm gjinorë dhe të ndarë sipas gjinisë (seksit)

Arsyetimi i fortë pse një veprim nuk do të kontribuojë në barazinë gjinore

Synimet kryesore të performancës

85% G1 + G2 deri në vitin 2025

Të paktën një veprim transformues gjinor G2 dhe një dialog i nivelit të lartë

European
Commission

Plani i zbatimit në nivel të vendit (CLIP)

- Çdo delegacion i BE-së duhet të përgatisë planin e zbatimi në nivel të vendit (CLIP) për të udhëhequr zbatimin e PVGj III.
 - Të rishikohet sipas nevojës, përditësohet në vitin 2023, paralelisht me raportimin e PVGJ III
- Të finalizohet deri në fund të gushtit 2021, nënshkruhet nga Shefi i Delegacionit.
- Të dakordohet nga shtetet anëtare të BE-së
- Të bëhet publik

Plani i zbatimit në nivel të vendit (CLIP)

- CLIP i përafruar me programin shumëvjeçar (PSh).
 - Në Kosovë, draft Instrumenti për Para-Anëtarësim (IPA) III dhe pesë “dritaret” e tij të financimit.
- CLIP duhet të bazohet në:
 - Analiza gjinore që identifikon çështjet kryesore (drafti i Profilit Gjinor i azhurnuar shpejt)
 - Konsultimet (institucionet, shtetet anëtare të BE-së, aktorët e BE-së, aktorë të tjerë të zhvillimit, shoqëria civile)
 - Përafrimi aty ku është e mundur me politikat dhe prioritetet kombëtare

Dritaret e financimit të IPA III dhe fushat tematike të PVGj III

1. Sundimi i ligjit, të drejtat themelore dhe demokracia

2. Qeverisja e mirë, përafrimi me legjislacionin e BE-së (acquis), komunikimi strategjik, marrëdhëniet fqinjësore

3. Agjenda e gjelbër dhe lidhja e qëndrueshme

4. Konkurrenca dhe rritja gjithëpërfshirëse

5. Bashkëpunimi territorial dhe ndërkufitar

Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore*

Avancimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë *

Sfidat dhe mundësitë e tranzicionit të gjelbër dhe digjitalizimit *

Fuqizimi i të drejtave sociale ekonomike dhe fuqizimi i vajzave dhe grave*

Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë*

Promovimi i shëndetit dhe të drejtave seksuale dhe riprodhuese

* Këto janë të ndërthurura nëpër dritare të shumta.

European
Commission

1. Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e DhBGj

- 1. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, mbrohen më mirë nga të gjitha format e dhunës me bazë gjinore në sferën publike dhe private, në vendin e punës dhe online përmes legjislacionit dhe zbatimit efektiv, përmes Sundimit të Ligjit, UN Women dhe programit të organizatës së shoqërisë civile (CSF) dhe në bashkëpunim me EULEX-in, Këshillin e Evropës, USAID, Sida, ADA, GIZ.
- 2. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, janë bartës të ndryshimit në lidhje me normat diskriminuese shoqërore, stereotipet gjinore dhe nxitësit gjinorë të konfliktit përmes mbështetjes së shoqërisë civile dhe programit arsimor, në bashkëpunim me EULEX-in, UNDP, dhe fushatat e ndërgjegjësimit të ADA.
- 3. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, të cilët përjetojnë dhunë me bazë gjinore kanë rritur qasjen në shërbimet thelbësore, përmes ndryshimeve ligjore të mbështetura nga BE dhe veprimeve të Sundimit të Ligjit, në bashkëpunim me Këshillin e Evropës, UNDP, ADA, GIZ dhe Sida.

1. Sigurimi i lirisë nga të gjitha format e DhBGj

- 5. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë në të gjithë diversitetin e tyre, të trafikuar për të gjitha format e shfrytëzimit dhe abuzimit kanë përmirësuar qasjen në shërbime të përshtatshme dhe cilësore për integrimin socio-ekonomik dhe mbështetjen psikosociale, përmes projekteve specifike të financuara nga EU, përfshirë programin e IPA CSF dhe atë për media, si dhe programet e EIDHR, dhe përmes EULEX-it.
- 7. Organizatat për të drejtat e grave, lëvizjet shoqërore dhe organizatat e tjera të shoqërisë civile kanë me ndikim në dhënien fund të dhunës me bazë gjinore, siç mbështetet përmes dialogut politik dhe CSF, në koordinimin me ADA, Sida dhe GIZ.
- 8. Të dhëna cilësore, të ndara dhe të krahasueshme globalisht për forma të ndryshme të dhunës me bazë gjinore dhe praktikat e dëmshme, gjithnjë e më shumë mblidhen dhe përdoren për të informuar ligjet, politikat dhe programet, siç mbështetet nga Veprimi i Sundimit të Ligjit dhe veprimet e UN Women.

2. PROMOVIMI I SHËNDETIT DHE TË DREJTAVE SEKSUALE DHE RIPRODHUESE

- 1. Mundësimi i mjedisit ligjor, politik dhe shoqëror që u ofron grave dhe vajzave qasje në kujdesin dhe shërbimet cilësore të shëndetit seksual dhe riprodhues dhe mbron të drejtat e tyre seksuale dhe riprodhuese”, përmes dialogut politik, si dhe edukimit të mbështetur nga BE, programit IPA CSF dhe atë për media dhe programeve EIDHR. Për këtë, BE do të bashkëpunojë ngushtë me OBSH, UNFPA dhe ADA/RrGK.
- 2. Qasje e përmirësuar për çdo individ në kujdesin dhe shërbimet e shëndetit seksual dhe riprodhues, duke përfshirë shërbimet për planifikim familjar, informatat dhe edukimin për të drejtat seksuale dhe riprodhuese” përmes Veprimit të CSF dhe IPA 2019 për mbrojtje social, të zbatuar nga Save the Children.

3. Promovimi i të drejtave ekonomike dhe sociale dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

- 1. Rritja e qasjes së grave, në të gjithë diversitetin e tyre, në punë të denjë, përfshirë tranzicionin e grave në ekonominë formale dhe mbulimin nga sistemet e mbrojtjes sociale jodiskriminuese dhe gjithëpërfshirëse”, përmes mbështetjes së ndryshimit të legjislacionit të punës, mbështetjes së punësimit, shërbimeve sociale, komuniteteve dhe veprimeve të CSF. Kjo përfshin bashkëpunim të ngushtë me USAID, ADA, Sida, Holandën, GIZ, ILO dhe UNDP, veçanërisht përmes programeve të Tregut Aktiv të Punës.
- 2. Politika, korniza ligjore dhe qasje e përmirësuar në shërbimet e kujdesit duke mundësuar kështu ndarjen e barabartë të punës në familje dhe kujdes ndërmjet grave dhe burrave, përmes dialogut politik dhe financimit të edukimit.
- 3. Rritja e qasjes për gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në shërbimet dhe produktet financiare, dhe burimet prodhuese, përmes konkurrencës dhe fondeve të lidhura me komunitetet, në bashkëpunim me USAID, ADA, UNDP dhe Sida.
- 4. Gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, kanë përmirësuar qasjen në mundësitë e sipërmarrjes, duke përfshirë sipërmarrjen sociale, jetesën alternative dhe pjesëmarrjen e fuqizuar në ekonominë e gjelbër dhe rrethore, përmes programit të konkurrencës, në bashkëpunim me UNDP, GIZ dhe Sida.

3. Promovimi i të drejtave ekonomike dhe sociale dhe fuqizimi i vajzave dhe grave

- 5. Qasje e përmirësuar për gratë, në të gjithë diversitetin e tyre, në rolet menaxheriale dhe udhëheqëse në sektorët dhe forumet ekonomike dhe shoqërore, përmes programit të konkurrencës dhe mbështetjes së BE-së për bizneset fillestare (IPA 2018, IPA 2020)
- 6. Reduktimi i pabarazive gjinore në regjistrim, avancim dhe mbajtje në të gjitha nivelet e arsimit dhe të mësuarit gjatë gjithë jetës për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, përmes programeve të edukimit, së bashku me USAID dhe ADA.
- 7. Korniza rregullatore e përmirësuar për të siguruar qasje të barabartë në shërbime cilësore të kujdesit fizik dhe shëndetësor fizik dhe mendor parandalues, kurativ dhe rehabilitues të për gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, përfshirë situatat e krizës, përmes dialogut politik dhe CSF.
- 8. Qasje e përmirësuar në ujë të pastër dhe kanalizim, të ndara të paktën sipas seksit”.

4. Promovimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

- 1. Mundësimi i kushteve të krijuara për pjesëmarrje të barabartë të grave, burrave, vajzave dhe djemve, në të gjithë diversitetin e tyre, në vendimmarrje, përmes dialogut politik dhe CSF.
- 2. Gratë dhe vajzat, në të gjithë diversitetin e tyre, kanë përmirësuar qasjen në drejtësi për të mbrojtur të drejtat e tyre civile dhe politike, përmes sundimit të ligjit dhe Programit IPA CSF dhe atij për media dhe programeve të EIDHR, në bashkëpunim me USAID, ADA, UNDP, aktivitetit të monitorimit dhe raportimit të EULEX, dhe UN Women.

4. Promovimi i pjesëmarrjes dhe udhëheqjes së barabartë

- 3. Organizatat e grave, OSHC-të e tjera dhe mbrojtëse të të drejtave të njeriut që punojnë për barazinë gjinore dhe fuqizimin dhe të drejtat e grave dhe vajzave punojnë më lirshëm dhe mbrohen më mirë nga ligji, përmes dialogut politik dhe programit të IPA CSF dhe atij për media dhe programeve EIDHR, së bashku me ADA dhe Sida.
- 4. Norma të barabarta shoqërore, qëndrime dhe sjellje që promovojnë pjesëmarrje të barabartë dhe udhëheqje të nxitura në nivelin e komunitetit dhe individualisht përmes edukimit qytetar, medias, arsimit dhe kulturës në të gjitha nivelet, përmes dialogut politik, shtrirjes së informacionit, programeve arsimore dhe CSF. Në përgjithësi, këto përpjekje do të jenë në koordinim me Sida, ADA, GIZ, Holandës, UN Women, EULEX dhe UNDP.

5. Integrimi i agjendës së grave, paqes dhe sigurisë

Pjesëmarrja

**Integrimi i
perspektivës
gjinore**

**Udhëheqja me
shembull**

Parandalimi

Mbrojtja

**Lehtësimi dhe
rimëkëmbja**

6. Tranzicioni i gjelbër

- Pjesëmarrje e shtuar e grave dhe vajzave, në të gjithë diversitetin e tyre, në proceset vendimmarrëse për mjedisin dhe çështjet e ndryshimit të klimës, përmes programit në lidhje me mjedisin dhe dialogut politik, në bashkëpunim me Sida dhe UNDP.
- Strategjitë dhe marrëveshjet për zbutjen e klimës, përshtatjen, zvogëlimin e rrezikut nga katastrofat dhe menaxhimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore dhe biodiversitetit janë më të përgjegjshme gjinore, përmes programit për mjedisin dhe dialogut politik, në bashkëpunim me Sida dhe UNDP.

6. Tranzicioni i gjelbër

- 3. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, që adresojnë ndryshimet klimatike në jetën e tyre të përditshme dhe ruajnë mjedisin natyror njiher dhe vlerësohen, përmes programit për mjedisin dhe programit të IPA CSF dhe atij për media.
- 4. Gratë dhe burrat, në të gjithë diversitetin e tyre, gjithnjë e më shumë marrin pjesë dhe kanë përmirësuar qasjen në punë, mundësi sipërmarrëse dhe mjete jetese alternative në ekonominë e gjelbër dhe ekonominë rrethore, përmes tranzicionit digjital dhe programit për arsim.

6. Transformimi digjital

- 5. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin e tyre, marrin pjesë në mënyrë të barabartë në krijimin e politikave dhe vendimmarrje për botën digjitale, në nivele lokale, kombëtare, rajonale dhe ndërkombëtare dhe përfaqësohen në këto politika dhe vendime, përmes tranzicionit digjital dhe programimit arsimor.
- 6. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë në të gjithë diversitetin e tyre, kanë qasje të barabartë dhe të sigurt në rrjet të shpejtë, teknologji dhe mjetet digjitale përmes programit të konkurrencës dhe mbështetjes së bizneseve të reja.

6. Transformimi digjital

- 7. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë pajisen dhe përdorin në mënyrë të barabartë zotësinë digjitale publike, përmes Mbështetjes së BE-së për Konkurrencën e Sektorit të TIK-ut në Kosovë.
- 8. Gratë, burrat, vajzat dhe djemtë, në të gjithë diversitetin, e tyre marrin pjesë plotësisht dhe në mënyrë të barabartë në ekonominë digjitale, përmes programit për ekonominë rrethore, në bashkëpunim me GIZ.

Çështjet e tjera

- Çfarë potenciali ekziston për sinergji, bashkëpunim, partneritete, tr ajsim dhe zbatim të përbashkët me shtetet anëtare të BE-së, aktorë të tjerë të BE-së, dhe/ose aktorë të zhvillimit (KB)? Çfarë hapash nevojiten për koordinim?
- Si do të përfshihet shoqëria civile në hartimin, zbatimin dhe monitorimin?
- Çfarë mbështetje specifike është planifikuar për mekanizmat kombëtar për barazi gjinore (p.sh., ABGj dhe zyrtarët e barazisë gjinore); dhe organizatat për të drejtat e grave/barazi gjinore?
- **Dërgoni komente deri më 30 korrik.**